

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY

Poslanecká sněmovna

2018

VIII. volební období

Pozměňovací návrh poslance Leo Luzara

Pozměňovací návrh k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další zákony (sněmovní tisk 206)

V části třetí, Změna zákona o dani z přidané hodnoty, čl. V se vkládá nový novelizační bod, který zní:

„X. V § 47 odst. 3 se ve větě druhé zrušují slova „ , tepla a chladu“ a ve větě třetí se za slova „v příloze č. 3a“ vkládají slova „ , tepla a chladu“.“.

Ostatní novelizační body se přečísľují.

Platné znění s vyznačením změn:

§ 47

...

(3) U zboží se uplatňuje základní sazba daně, pokud zákon nestanoví jinak. U zboží uvedeného v příloze č. 3, ~~tepla a chladu~~ se uplatňuje první snížená sazba daně. U zboží uvedeného v příloze č. 3a, tepla a chladu se uplatňuje druhá snížená sazba daně.

Odůvodnění

Předložený pozměňovací návrh navrhuje přesunutí tepla a chladu ze snížené sazby DPH 15 % do druhé snížené sazby 10 %.

Teplárenství, jehož dodávky tepla využívají v České republice přibližně 4 miliony obyvatel a řada zákazníků z průmyslové i terciální sféry, je síťovým energetickým odvětvím. Na soustavy zásobování teple jsou připojeny převážně bytové domy, jejichž obyvatelé patří z velké části mezi příjmově průměrné až podprůměrné sociální skupiny. Ceny tepla podléhají věcnému usměrňování podle zákona o cenách, které provádí Energetický regulační úřad. Velmi důležitý je ekologický aspekt teplárenství. Zatímco větší centrální zdroje tepelné energie podléhají mnohem přísnějším emisním limitům a jsou většinou soustředěny mimo bytové aglomerace, decentralizované zdroje se zvýšenými emisemi některých látek a nízkými kouřovody (komíny) působí přímo v bytových lokalitách. Tato skutečnost mnohdy vede ke

zhoršení životního prostředí v dotčených lokalitách s větším počtem decentrálních nebo individuálních zdrojů v porovnání s lokalitami zásobovanými teplem z větších centrálních zdrojů.

V současné době čelí teplárenství vážným ekonomickým dopadům environmentální legislativy. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ze dne 24. listopadu 2010 o průmyslových emisích (integrování prevence a omezování znečištění) přinesla zásadní zpřísnění emisních limitů pro emise prachu, oxidu siřičitého a oxidů dusíku. Do jejich splnění investovaly teplárny v letech 2013 až 2017 více než 20 miliard korun. Na směrnici navazující Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2017/1442 ze dne 31. července 2017, kterým se stanoví závěry o nejlepších dostupných technikách (BAT) podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU pro velká spalovací zařízení přináší další zpřísnění emisních limitů, které budou teplárny muset splnit nejpozději do srpna 2021, a vyžádá si investice v řádu miliard korun.

Zařízení s příkonem od 20 MW tepelných jsou zařazena do systému emisního obchodování a oproti vypuštěným skleníkovým plynům si musí kupovat takzvané povolenky. Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/410 ze dne 14. března 2018, kterou se mění směrnice 2003/87/ES za účelem posílení nákladově efektivních způsobů snižování emisí a investic do nízkouhlíkových technologií a rozhodnutí (EU) 2015/1814 přinesla zásadní omezení nabídky emisních povolenek počínaje rokem 2019. V důsledku této změny evropské legislativy vzrostla cena emisní povolenky z přibližně 5 Euro v září 2017 na současných přibližně 20 Euro, tedy čtyřikrát. Řada analytiků očekává v příštím roce další růst ceny povolenky na přibližně 25 Euro. Současně již od roku 2013 klesá množství bezplatně přidělovaných povolenek na výrobu tepla a v příštím roce dosáhne přibližně třetiny množství v roce 2013.

V důsledku výše uvedené legislativy je nutno očekávat již počínaje příštím rokem významný dopad do cen tepla. Zatímco v letošním roce zaplatí průměrná domácnost připojená na teplárnu využívající uhlí za povolenky a z tohoto nákladu odváděnou DPH necelých 500 Kč/rok, v příštím roce by to mohlo být přibližně 2000 Kč/rok. V případě výroby tepla ze zemního plynu by se jednalo o nárůst z 200 Kč/rok na přibližně 900 Kč/rok. Pro srovnání průměrná domácnost platí na podporu podporovaných zdrojů elektřiny ročně necelých 1300 Kč. Státní rozpočet naopak získá významné příjmy z aukcí povolenek.

Teplárenství je vystaveno konkurenci lokální výroby tepla v domovních kotelnách zejména ze zemního plynu. Tento způsob výroby tepla není povinností nákupu povolenek na emise skleníkových plynů zatížen. Zařazení tepla a chladu do druhé snížené sazby ve výši 10 % by alespoň částečně narovnilo a objektivizovalo podmínky dodávek tepelné energie, přičemž by mělo příznivý dopad především na sociálně slabší část obyvatelstva, což by mohlo mít v některých případech za následek snížení výše poskytování sociálních dávek – příspěvků na bydlení hrazených ze strany státu těmto obyvatelům.

Výše sazby DPH na teplo a chlad se vyvíjela následujícím způsobem:

- do roku 2008 byly ceny tepelné energie zatíženy sníženou sazbou DPH ve výši 5 %,
- v roce 2008 došlo ke zvýšení snížené sazby DPH na 9 %,
- od 1. 1. 2010 došlo ke zvýšení z 9 % na 10 %,
- od 1. 1. 2012 došlo ke zvýšení z 10 % na 14 %,
- od 1. 1. 2013 došlo ke zvýšení ze 14 % na 15 %.

Přesun tepla a chladu do druhé snížené sazby DPH by tedy znamenal návrat do stavu k 1.1.2010. Evropská unie připouští sníženou sazbu DPH na tepelnou energii (již v současnosti zařazeno do první snížené sazby daně ve výši 15 %), a tudíž by přesun do druhé snížené sazby DPH ve výši 10 % neměl být ze strany Evropské komise rozporován. Jednalo by se o plošné, neselektivní opatření působící pouze lokálně (regionálně) a nejednalo by se tedy o opatření, které by bylo považováno za veřejnou podporu.

Doporučení zvážit možnosti snížení sazby DPH uplatňované na teplo obsahuje Implementační plán Strategického rámce Česká republika 2030, který byl schválen vládou dne 17. října 2018.
Dopad snížení DPH na teplo na státní rozpočet

Za předpokladu dodávek tepelné energie domácnostem ve výši cca 48 726 TJ a snížení odvodu DPH o 25 Kč/GJ by zařazení tepla a chladu ze současné první snížené sazby DPH ve výši 15 % do nejnižší sazby DPH (druhé snížené sazby ve výši 10 %) znamenalo výpadek v příjmech státního rozpočtu ve výši cca 1 218 mil. Kč. S ohledem na současný nárůst ceny povolenek a s tím spojený nárůst výběru DPH lze počítat s výpadkem v příjmech státního rozpočtu ve výši cca 1 024 mil. Kč. Ani při započtení snížení výběru DPH od dalších zákazníků mimo domácností by celkový dopad na snížení příjmů státního rozpočtu neměl přesáhnout 2 miliardy Kč